

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae Sive Ius Ecclesiasticum

Wiestner, Jacob

Monachii, 1705

III. De Causis, admittentibus Procuratorem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62620](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62620)

curatoris mun⁹ in se suscipere sine nova licentia potest, *Clement. cit.* Ubi Glossa *V. Consorte*; quod ad procuratoris munus etiam pro isto suscipiendum licentia in ea, quæ prius data est, contineri videatur, *Vivianus in Clement. cit.* & *Pirthing ad hanc Rubric. n. 22.*

ARTICULUS III.

De Causis admittenti-
bus Procuratorem.

SUMMARIUM.

25. Hunc regulariter admittunt omnes causa,
26. Et ipsum etiam Matrimonium:
27. Quod à Procuratore revocato invalidè initur;
28. Propter defectum consensûs in constituyente.
29. Valide iniuri potest nomine istius dormientia.
30. Nominè ejus in amentiam lapsi id quidam negant.
31. Contrarium tamen rationi,
32. Et Juris etiam principiis conformius est.
33. Matrimonium nomine absentis initum Sacramentum esse, negantur,
34. Et verior affirmantium sententia.
35. In causis Capitalibus Procurator nec pro reo,
36. Nec pro accusatore admittitur.
37. Admittitur, cum de crimine agitur Civiliter,
38. Et ad defensionem rei, Judicio adesse non valetur.
39. Pro valente in Criminalibus cum excludentium,
40. Et admittentium fundamenta.

41. De his judicium Aulicis.
42. Admittitur in causis infamiam inrogantibus in consequentiam,
43. Et principaliter etiam.
44. Quod aliqui satis probatilius negant.

Sicut Procuratores constituere & constitui quicumque Jure non prohibiti, sic iidem in omnibus causis Civilibus, non solum temporalibus, sed etiam spiritualibus intervenire possunt, *c. 1. §. c. fm. in 6.* quò posteriori texto agitur de Matrimonio per Procuratorem contrahendo: & ad id per hunc valde contrahendum tria requiruntur. Primum ut procurator habeat mandatum speciale, ad id contrahendum cum persona certa & determinata; cum enim à matrimonio totus vitæ status pendeat, ejus contractum cum persona, principali five mandanti probata, & specialiter committi oportebat. Deinde, ut sic constitutus procurator nomine constitutus id contrahat per seipsum: nisi id per alium facere in mandato expressè permittatur; quò specialiter electa censetur industria personæ. Demum; ut eum constitutus in consensu in conjugium, cum persona proposita de præsentibus contrahendum, pertineret; si enim ab hac, id cum persona illa ita contrahendi, voluntate recessisset: eamque tempore contractus per procuratorem celebrati aut ante non renovasset, irritum foret matrimonium, ejus nomine per procuratorem contractum: cui huic recessus à voluntate illa, five consensûs & mandati revocatio, non intortuisset.

Neque obstat; quòd alii contractum per procuratorem revocatum, antequam revocatio huic & parti innotuit, validè ineanatur, *l. Si mandatum 15. ff. Mandata* & *Clement. Unica de Renuntiatio* quia in con-

in contractibus merè politicis, & actibus ab humano Jure pendentibus, Jus sive Ecclesia aut Republica supplere potest consensus, in constituente deficientem; imò hòc invitò rei dominium & jus transferre. Non etiam in matrimonio: ad cujus essentiam cum ipsorum id ineuntium consensus Naturali & Divino Jure pertineat, *c. Cùm locum 14. Sc. de Sponsal. & Matr. ejus defectus à Jure & potestate humana suppleri non potest, Barbosa in c. fin. cit. n. 7. & Laiman in c. cit. n. 3. & 4. cum Sanchez Lib. 2. de Matrim. disp. 11. n. 3. idem in sponsalibus & ob eandem rationem obtinere, docens, arg. l. Oratio 16. ff. de Sponsal.*

28. Sicut autem consensu à Constituyente sive principali mandante revocatò, revocatione etiam procuratori nondum intimatà, matrimonium invalidè: ita, si consensus ab illo revocatus non sit, validè à procuratore contrahitur, quantumvis per hunc celebrati contractus tempore principalis sive mandans dormiat, vel ad alia negotia distractus de sponsa vel matrimonio contrahendo nullam habeat cogitationem; quia matrimonium à procuratore contrahitur in virtute consensus, non tali tempore actualiter præstiti, sed in sui constitutione expressi, & in dormiente, distracto &c. moraliter perseverantis; ac proinde ita contractum matrimonium validum erit, sicut Baptismus in somno collatus ei, qui ipsum, cum esset vigil, postulavit, *c. Majores 3. §. fin. de Baptismo, Sylvester V. Matrimonium §. 9. 10. Gutierrez de Matr. cap. 43. n. 14. & Sanchez cit. disp. 11. n. 11. Unde*

30. Dubium & controversia oritur, an à Procuratore matrimonium validè contrahatur nomine principalis, qui ante istius contractum in amentiam incidit. Quod contra communem sententiam negant Pontius Lib. 2. de Matr. cap. 15. n. 14, &

Card. de Lugo de Sacram. in genere disp. 8. n. 108. Sed non iisdem uterque rationibus movetur; Ratio enim illius est; quòd matrimonium per alium contrahendum exigat consensus principalis, expressum per verba procuratoris; consensus autem principali jam amenti, perinde ut ei ante contractum à procuratore initum mortuo, impossibilis sit: & is, quò procuratorem constituit, cesset; ac proinde sicut mortuò, sic etiam in amentiam lapsò principali matrimonium ejus nomine contrahi à procuratore jam non possit. Istius autem ratio est; quòd, sicut revocatò, sic etiam expirante mandatò matrimonium nomine principalis iniiri à procuratore amplius non possit: mandante autem, re adhuc integrà, sive ante negotii inchoationem, sicut mortuò, *c. Relatum 19. de Offic. delegati & l. Mandati 15. C. Mandati*, sic etiam in furorè & amentiam lapsò mandatum expiret, *l. Qui servum 47. §. l. Si quis alicui 48. ff. de Acquir. hered.*

Sed rationes istæ ea vi non pollent, 31. ut à communi sententia DD. tali casu à procuratore initum matrimonium subsistere asserentium, recessum persuadeant. Eadem, unicà quidem, sed satis firmà ratione probatur; quia etiam tale matrimonium contrahitur consensu principalis eò, quò Jure debet, modò expressò; cum consensus à principali eòdem prorsus modò exprimat; quò id fit, cum ejus ebrii, dormientis, imò etiam vigilantis nomine conjugium init procurator; quia imprimis utroque casu, liberò ipsius & spontaneò consensu ad conjugium cum certa & specialiter electa persona suo nomine ineundum constituitur procurator. Deinde utroq; casu principalis, istum constituentis, consensus moraliter perseverat; cum non sit revocatus: &, non tantum habitualiter, sed virtualiter perseverat;

E e e e

veret;

veret; quia ejus solius virtute omnia agit procurator. Præterea, tam procurator principalis mandantis nomine cum fœmina contrahens, quàm fœmina ipsa eadem & eodem modò omnia agunt, quæ & quòd modò agunt, quando, ipsis contrahentibus, principalis mandans ebrietate vel somno detentus, vel ad alia distractus est. Et demum; quia contractus inchoatus in utroque datur potentia ad actus, quos respicit contractus nuptialis: cuius valori non obest; quòd ejus inchoati tempore principalis sui compos & consensus capax non fit; cum procuratoris acta omnia à principalis mandantis consensu præterito, non revocato & moraliter perseverante, pendeant: non ab aliis actibus & præsentis ejus dispositione, partim; quia illè solus est causa, cur in conjugium cum ipso de præsentis consentiat fœmina, quæ cum ejus nomine contrahit procurator, & iste ejus consensum nomine principalis acceptet, simulque mutuuum consensum exprimat in ipsam: tum verò; quia, si procuratoris acta à principalis præsentis dispositione penderent, ejus perinde ut amentis, etiam dormientis, ebrii & ad alia distracti nomine inchoatum conjugium non valeret; cum consentire æquè somni & ebrietatis quàm furoris & amentia tempore principalis non possit.

Neque ad rem facit; quòd dormiens, ebrius & similes novi consensus sint capaces, partim; quia contractus matrimonialis, ut dictum, non novò, sed antè præstitò, & in amentè non minùs quàm in dormiente adhuc moraliter perseverante consensu inchoatur: partim verò; quia principalis, somni & ebrietatis non magis, quàm furoris & amentia tempore: & ista post breve aut longum temporis spatium cessante, non minùs capax est novi consensus quàm discussò somnò & ebrietate. Unde matrimoniali contractui,

ejus nomine celebrando, superveniens furor & amentia non magis obstat quàm ebrietas & somnus. Confirmatur communis hæc sententia paritate Baptismi: qui adulto, cum sane mentis esset, eum postulanti, & postea in amentiam lapsò validè confertur, c. *Majores* 3. h. *fin. de Baptismo*. Cur non etiam mandantis, dum sui compos esset, procuratorem constituentis & postea in amentiam lapsi nomine à procuratore matrimonium contrahi validè possit? cum, sicut illius baptismum petentis, sic istius procuratorem constituentis consensus non retractatus moraliter perseveret.

Ex his planè corruunt in contractuum allatae rationes; cum enim conjugium à Procuratore mandantis nomine contrahatur vi solius consensus præteriti, etiam in amentè moraliter perseverantis, novi consensus ex superveniente amentia proveniens impossibilis pactioni nuptiali non obest: licet ei obicit mandantis mors; cum enim ista ex natura sua omnia, & ipsum etiam conjugium solvat, *Novell. 22. cap. 20. pr.* & istius contractum reddat impossibilem, etiam ex natura sua potius quàm humane legis dispositione revocabit istum respiciens mandatum: quod etiam amentia superveniens revocari, ex *l. Qui seruum* & *l. Si quis cit.* rectè non inferitur; quia Civilis earum dispositio de actibus quibusdam peculiaribus, non generaliter de omnibus procedit: multò minùs de contractuum matrimoniali, Jure specialiter favorabili, ut in dubio pro eo sit standum, c. *fin. de Sum. & re judic.* & propterea etiam pro ejus nomine mandantis per procuratorem legitime constitutum, sicut somni & ebrietatis, sic etiam furoris & amentia supervenientis tempore inchoati, valore & communi sententia merito stent in suis *Tractat. de Matrim. Gutierrez cap. 43. num. 14. Sanctus*

Sanchez *Lib. 2. disp. 11. n. 12.* Perez *Disp. 15. f. 8. n. 3.* Bonacina *q. 2. p. 2. n. 13.* Palao *Disp. 2. p. p. n. 2.*

33. Dubium etiam & dissensio quædam inter DD. est, an per procuratorem celebratum conjugium sit Sacramentum. Hoc enim præter nonnullos VV. negant Cajetanus *Opusc. de Matrim. q. 1.* & Victoria *in Summa n. 244.* quorum Opinionem probabilem reputat Rebellus *de Oblig. Jus. p. 2. lib. 2. q. 5. concl. 2.* Ratio, quæ moventur, est quod Sacramenti formam constituent verba: quorum, cum inter absentes nullus sit usus, inter eos per procuratorem initum matrimonium non poterit esse Sacramentum.

34. Sed verius, etiam hujusmodi matrimonium verum Sacramentum esse, cum Innocentio in *c. Juvenis 3. de Sponsal. n. 5.* & Navarro *in can. Fratres 8. dist. 5. de Pœnit. n. 45.* defendunt Covarruvias *de Sponsal. p. 2. cap. 1. §. Unico n. 5.* Sotus *in 4. dist. 27. q. 1. art. 3.* & alii DD. congestis Sanchez *cit. disp. 11. n. 27.* Pontius *Lib. 1. de Matrim. cap. 10. n. 7.* unicâ, sed solidâ clarâque nixi ratione; quod Christus contractus matrimonialis naturam non immutavit: sed eum duntaxat, qui secundum leges humanas validè celebratur, ad Sacramenti dignitatem elevavit. Cum ergo matrimonium per procuratorem initum, secundum leges illas validum sit in ratione contractus, validum quoque erit in ratione Sacramenti.

In contrarium allata ratio levis est; quia, licet in cæteris Sacramentis verba requirantur ad formam, aliud tamen obtinet in matrimonio: quod contrahitur consensu, *c. Cum locum 14. de Sponsal. & Matr. §. 1. Nuptias 30. ff. de R. J.* expresso non solum per verba, sed etiam per nutus, *c. Cum apud 23. c. Tua 25. de Sponsal. & Matr.* à parentibus, filio vel filia tacente, *can. Honorantur 32. q. 2. &*

c. Unico de Despons. impub. in 6. per copulam carnalem, sponfalibus quocumque modò validè contractis supervenientem, ante Concilium Tridentinum, *c. Is qui fidem 30. de Sponsal. & Matr.* per nuntium vel procuratorem, *c. fin. hic in 6.* Unde Concilium Florent. post *Sess. ult. in Decreto Unionis §. Septimum*, ad matrimonii Sacramentum verba exigit solum Regulariter: eadèmq; *Quantum ad Ecclesiam* duntaxat necessaria, asserit Innocentius III. *c. Tua cit. relatus.*

Dictum est *n. 25.* Procuratorem constitui posse *In omnibus causis Civilibus*; quia in Criminalibus, saltem quando pena capitalis vel alia corporalis, relegatione major, imponenda venit, procurator Jure non admittitur, ex parte tam accusatoris, quàm rei, *l. Accusatore 13. §. 1. ff. de Publicis judiciis.* De reo ratio est, partim; ne iudicium elusorium reddatur; cum dominus accusatus ad evitandam pœnam facile queat fugam arripere: in procuratorem autem, qui non deliquit, executio fieri non possit: partim verò; quia rei personalis præsentia in iudicio desideratur; quod ex ãqualore & mutatione vultus, vocis titubatione & inconstancia sermonis de crimine argui vehementer possit, *l. De minore 10. §. 5. ff. de Q. Q.* De accusatore autem; quod de Jure in ipsa accusatione se inscribere teneatur ad pœnam Talionis, hoc est talem, qualis accusato de crimine convicto esset subeunda, si calumniose accusasse deprehenderetur, *c. Super his 16. de Accusat.* quam fugâ sibi consulendò facile eluderet, si accusatio per procuratorem admitteretur, *c. Tua 5. hic*, ubi propter memoratam Talionis pœnam marito, uxorem coram iudice seculari criminaliter & ad pœnam legalem, quæ capitalis est, *l. Quamvis 30. C. ad L. Jul. de Adult.* acculanti non conceditur procurator, *Clarus, §. fin. q. 32. n. 3.* qui

Et e e e 2 tamen

tamen utiliter monet, hodie, postquam Talionis poena à Curiis passim recessit, procuratorem ex parte accusatoris admitti; quod eum non admittendi ratio; ne iudicium reddatur elusorium, cesset, *cit. n. 3. & 23.*

37. Excipiendæ tamen sunt causæ Criminales non criminaliter, sive ad vindictam publicam, sed civiliter duntaxat sive ad pecuniariam vel aliam similem poenam parti applicandam intentatæ; cum enim hoc casu executio non in persona, sed in bonis sit faciendæ: & propterea cesset ratio, ob quam in causis Criminalibus removetur, in his admitti procurator potest, *l. Licet 42. ff. hic. Clarus q. cit. n. 4.*
38. Deinde in iisdem causis, etiam criminaliter intentatis, licet, qui accusat, id per se, non per procuratorem facere de Jure teneatur, *ll. cit.* reum tamen absentem & quò minus personaliter compareat, impeditum per alium defendi posse, desumi videtur ex *c. In nostra 4. l. Servum 33. §. 2. ff. hic & l. Reos 3. C. de Accusat.* quòd publicè interfit innocentes à quo eundem defendi, §. 2. *cit.* Fachineus *Lib. 1. Controvers. cap. 4. V. Ego,* textum *l. Accusatore 13. §. 1. ff. de Public. jud.* in speciem contrarium explicans de capitalis criminis reo præsentem: qui in iudicio adesse, non procuratorem mittere debet. Alii tamen hanc *l. & §. cit.* expositionem, & pro capitalis criminis reo procuratorem non admittunt, apud Menochium *de Arbitr. jud. Lib. 1. q. 80. à n. 1.* & Bruneman. *l. & §. cit. à n. 3.*
39. Dubium & controversia est, an procurator admittatur in iudiciis, in quibus pro crimine poena, corporali mitior, imponenda venit. Negant id cum Panorm. *in c. Veniens 15. de accusat. num. 18.* & procuratorem ad iudicium Criminale indiscriminatim non admittunt multi: & apertè proditum videtur, *l. Accusa-*

toe & §. 1. cit. ab istis procuratoribus rem, pro reo intervenientem generaliter & indistinctè removeate: quòd non minus clarè proditum est *c. Veniens cit. & l. contrario inferitur ex l. Non cogendum 41. §. 1. ff. hic.* Id ipsum suadet ratio, quòd licet elusionis periculum in tali iudicio tantum non sit, & aliquando omnino cesset, urgeat tamen ratio altera, quæ rei præsentiam exposcit; ut in talibus etiam iudiciis necessaria veritas ex ejus voce, voce & sermonis constantia facilis excutiat, *l. De minore §. 5. cit.*

Sed hæc ratio, & textus prædicti, quantumcunque urgeant, in omnibus tamen causis, in quibus poena corporis afflictiva relegatione minor, & ipsa etiam relegatio, imponenda venit, procuratorem pro reo admitti, cum Glossa *in c. Veniens cit. V. Criminali* sustinent. Becius *in c. cit. n. 39.* Clarus *§. fin. q. 32. à n. 4.* Menochius *de Arbitr. lib. 1. q. 80. n. 16. & 127.* Wesenbecius *Consil. 43. n. 171.* & alii pro sua hac opinione, præter tribunalium receptam praxin, allegantes *l. ff. An per alium causa appell. quæ,* sicut procurator expressè in causa civili & pecuniaria admittitur, & removetur in Capitali & aliis gravioribus usque ad relegationem: sic non obscure recipitur in causis, in quibus poena minor, & ipsa quoque relegatio, imponenda venit; verbis enim illis, *Usque ad relegationem,* hæc à capitalibus excludi, & minoribus poenis concesseri volunt. In eandem rem adducunt *c. In nostra 4. hic* cujus præ. ad Episcopum, super dilapidationis, contra recommunicationis & perjurii criminibus accusati, defensionem procuratores constitutos habetur: *c. Veritatis 8. de Delib.* ubi Episcopus, gravissimorum & deperditionis ac privationis poenis obnoxiorum criminum reus, redarguitur; quòd *Allegat per se nec per responsalem, hoc est, procuratorem*

atorem idoneam comparuerit, satis clarò iudicio, procuratorem in huiusmodi causis Jure admitti: *l. Reos cit. §. 1. Servum 33. ff. hic* cuius §. 2. Ulpianus *Pu- blicè*, inquit, *utile est, absentes à quibus- cunque defendi*; quibus verbis ICT⁹ subdit, *Ubiunque absens quis damnari potest, quemvis ad ejus defensionem au- diri*. Cum ergo in absentem pecuniaria aliæque poenæ usque ad relegationem sta- tui permittantur, *l. Absentem §. pr. V. Quid igitur ff. de Pœnis*, pro reo dela- to criminis, huiusmodi poenæ obnoxii, procurator admittetur. Quod etiam suadet ratio; quia in huiusmodi iudiciis rei præsentiam non exposcit periculum elusionis; cum executionem sententia consequi valeat, eò absente, hòc ipsò; quòd faciendâ non sit in ejus præsentis corpo- re, sed in bonis, officio, dignitate, quæ adimi æquè absenti possunt: neque etiam necessitas eruendæ veritatis; quia illa ex voce & vultu delatorum in mino- ribus non ita facilè, ut in gravioribus criminibus, erui & minori Reipublicæ præiudicio celari solet.

41. In hoc duarum Opiniorum, & in utramque partem militantium Jurium rationumque conflictu, DD. calculis nu- meratis, spectatâ praxi Tribunalium & momentis rationum posterior: Juris au- tem textibus ponderatis potior videtur prior: pro qua *citt. aliarumque ll. ex- positiones, communiore & suo sensui plus æquò non adversantes, dabunt citt. Be- roius à n. 37. Menochius à n. 93.*

42. Dubium etiam est, an procurator admittatur in causis famosis, sive in qui- bus condemnato infamia irrogatur. Et quidem, si infamia in consequentiam po- enæ pecuniariæ, aut saltem pecuniæ ex contractu vg. Mandati, Depositi, pro Socio, Tutelæ &c. debitæ veniat, procu- ratorem admitti, liquet ex *l. 1. ff. An per*

aliam causa appell. cuius tenor est, Pla- nè si pecuniaria causa est, ex qua igno- minia irrogatur, potest & per procura- torem agi. Si verò infamia sola & prin- cipaliter infligatur, procuratorem ad- mitti, non pauci negant, & moventur Primò; quòd non admittatur in causis capitalibus, in quibus vita adducitur in discrimen: fama autem & vita pari pas- su ambulant: & infamia æquiparetur poenæ capitali, *l. Justa 9. ff. de Manu- miss. vind.* Sed, textu istò famæ & vitæ æquiparationem non satis fundari, rectè notat Bruneman. ad *l. cit. n. 2.* quòd fa- mæ vitam potiorem esse, non obscurè in- finuetur, *l. Si adulterium 38. §. 9. ff. ad l. Jul. de Adult.* Et clarè tradatur *l. Ca- pitalium 28. ff. de Pœnis*: cuius *pr. §. 1.* supplicium in poenarum supremo: & infamiæ poena in infimo earum gradu constituitur: idque Jure optimò; cum honor læsus vindicari & recuperari: non etiam vita possit. Secundò; quòd, si in ejusmodi iudicio reum defendat pro- curator, iudicium elusorium facilè evad- dat; cum neque reus absens per procu- ratorem condemnatum, neque etiam pro- curator infamis fiat, *l. 1. §. l. Furti 6. §. 1. ff. De his, qui inf. nor.* Verùm his texti- bus sermo tantùm est de causa iudicii pri- vati pecuniariæ, ex qua ignominia in con- sequentiam duntaxat venit: & ii, qui- bus infamia principaliter irrogatur, e- tiam procuratore agente damnati, infames fiunt, ut probè advertit Haunoldus, hac in re Juris Interpp. RR. secutus *Tom. 5. de l. §. l. Tract. 2. n. 418.* Tertio; quòd rei præsentia in iudicio desideretur; ut veritas ex vultu & sermone facilè eruatur: quâ præcipuè ratione procurato- rem à famosis iudiciis alii præsertim VV. DD. excludunt. Sed hanc minùs prin- cipalem rationem esse existimat Haunol- dus *l. cit. n. 422.* Veram autem ratio-

Ecccc; nem;

nem, cur in quibusdam judiciis rei præsentia desideretur, esse, ait; ne iudicium elusorium facile evadat.

Quare ipse, in causis Famosis procuratorem etiam ex parte rei admitti, docet; quod in iis hunc admitti ullus Juris textus apertè non vetet: & non urgeat periculum elusionis: ad quod evitandum, in causis capitalibus & pœnam corporis afflictivam irrogantibus, admitti præcipuè prohibetur; eùm etiam per procuratorem defensus condemnari, eique infamia iniuri possit, arg. l. Servum 33. §. 2. ff. hie, l. Absentem 5. pr. V. Quid igitur & l. Reos 3. C. de Accusat. Contrarium tamen viriliter defendunt &, sicut in cæteris judiciis publicis criminum non Capitalium, sic etiam in Famosis procuratorem, qui reum absentem opportunâ defensione tueatur, Jure admitti, præcipui nominis DD. & Interpp. RR. satis probabiliter negant.

ARTICULUS IV.

De Procuratoris Officio & Potestate.

SUMMARIUM.

45. Procuratoris Officium pendet à Mandato:
46. Quò instructus esse debet.
47. Non tamen semper ad defendendum:
48. Aliquando etiam ad agendum.
49. Sine eo in causis poscentibus mandatum speciale,
50. Et contra voluntatem domini, etiam conjuncti:
51. Alii verd sine cautione & satisfactione non admittuntur.

52. Ad agendum datus, defendit in causa Reconvensionis.

53. Ad negotia datus generaliter, etiam iudicia:

54. Non vicissim ad hoc datus, illa pertractat.

55. Mandatum generale, ad exigentia speciale,

56. Et expressis graviora non extenditur:

57. Nisi Procurator in rem suam, cum libera &c. sit datus.

58. Causa exigentes Mandatum speciale.

59. Contestatione litis Procurator ipse dominus fit;

60. Ut sententia regulariter in ipsum:

61. Aliquando tamen etiam in dominum feratur.

62. Procurator appellare,

63. Et, live contestatus, sibi alium substituere potest.

64. Gestorum variationem reddit domino:

65. A quo litis expensis ipse,

66. Et aliquando etiam negotiorum Gestor accipit.

67. Mandatum non observans sibi:

68. Culpâ suâ aliquando domino nocet.

Procuratoris legitime constituti officium & potestas fere pendet ex mandato: cujus fines diligenter observare debet, l. Diligenter 5. ff. l. Idemque 10. ff. Mandati. &, si excedat, non tam domino constituenti, quam sibi nocet, l. In causa 27. ff. & l. Procurator 10. C. hie; cum, qui illos excedit, aliud quid videatur facere, quam ei est mandatum, l. Diligenter 5. ff. Quare

Primò, Procuratorem, ut ad agendum in iudicio admittatur, introctum esse oportet mandatò, c. 1. quod dominus, sive principalis eum constituens, is-